

BIZÁNCI MŰVÉSZET

Vágner Mátyás 2007

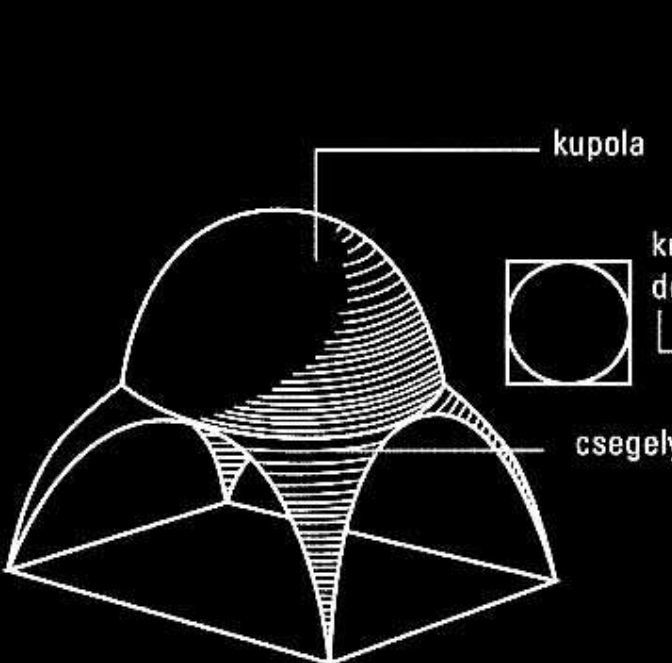
Bizánci művészet

- Krisztus előtt a hetedik században alapult görög polisz volt Bizánc. 330.-ban **Nagy Konstantin** tette a Római Birodalom második, keresztény fővárosává, ekkor kapta a **Konstantinápoly** nevet. Ez volt első nagy korszaka. A város 330.-tól 1453.-ig állt fent. A VI. században I. Justinus alatt megszilárdul, majd **Nagy Jusztinianus** uralkodása alatt az első aranykorába lép.
- A második aranykora II. Basileios uralkodása, a makedón dinasztia kora 867.-től 1056.-ig. Ebben az időben indul meg a bizánci hatás Oroszországba.

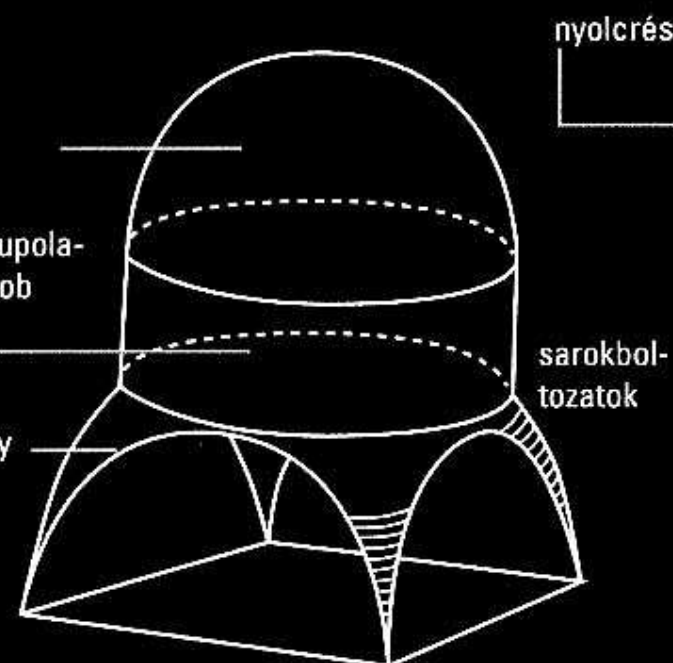

Bizánci építészet

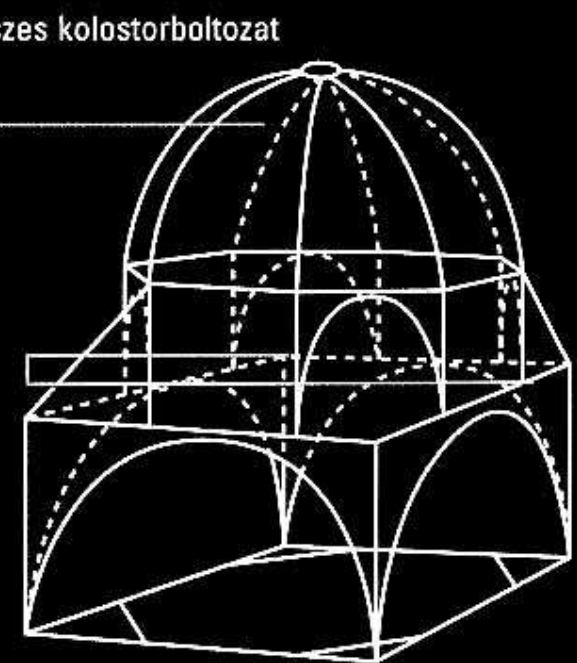
A centrális épülettípus terjed el. Sokszög és kör alaprajzú épületek épülnek, melyeket belül oszlopokkal tagolnak, kívül pedig karéjokkal bővítnek. Az ókeresztény művészetben használt **csegelyes** és sarokfülkés kupolát a bizánci építészet is előszeretettel alkalmazza.

Csegelyes kupola

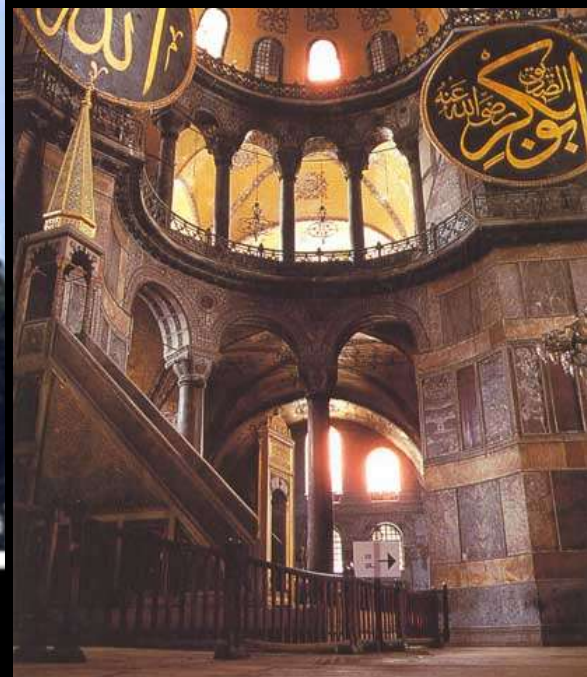
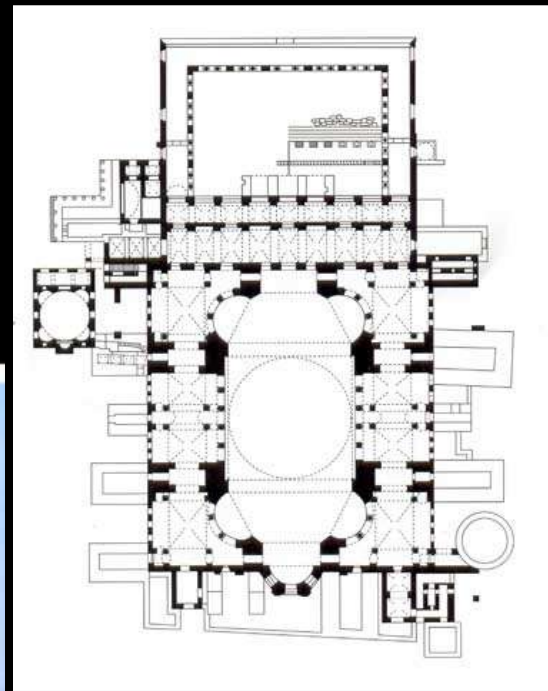

Csegelyes kupola

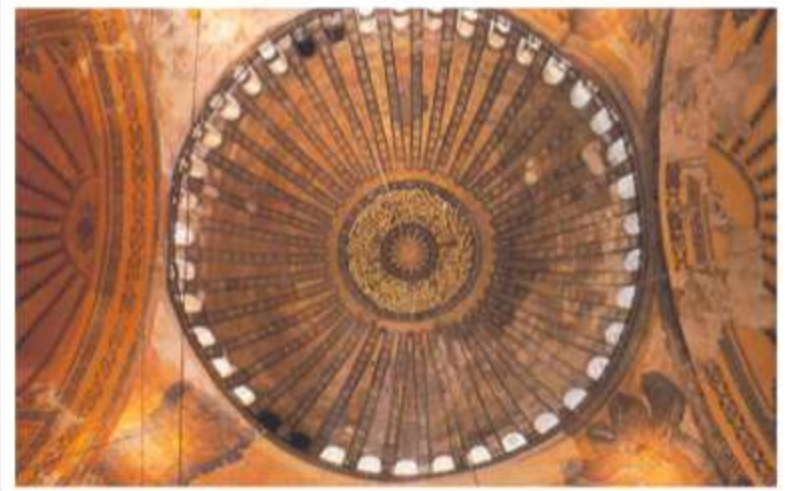

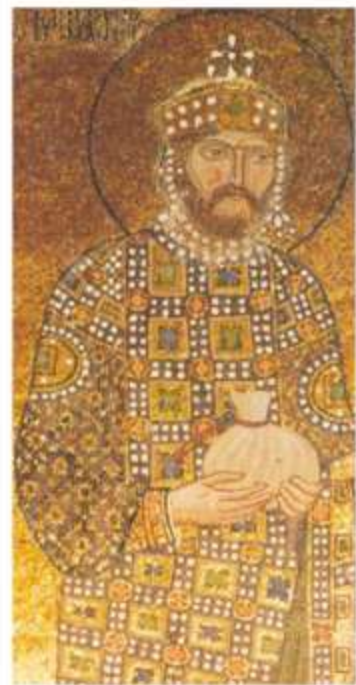
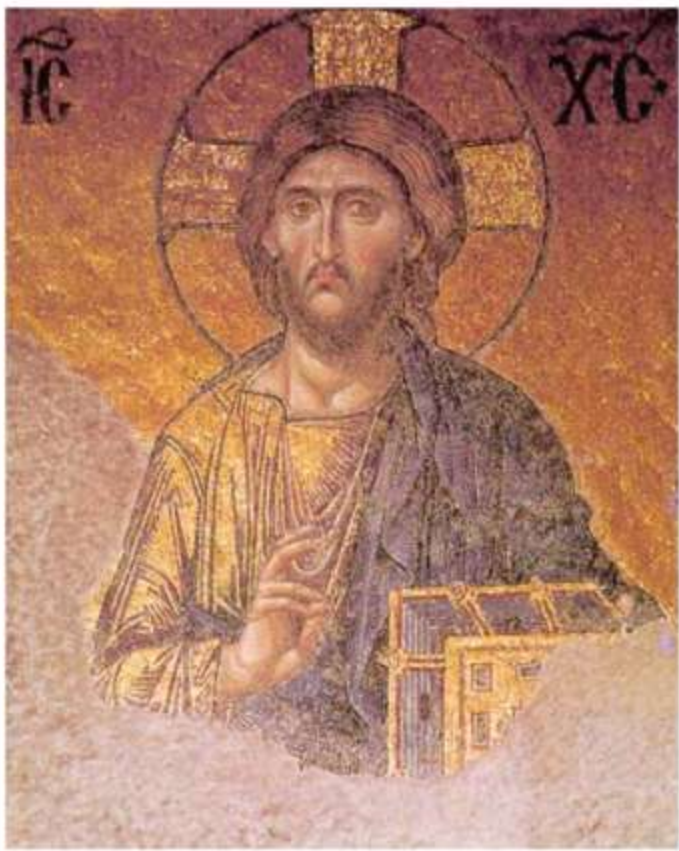
Sarokboltozatos kupola

Hagia Sophia (Ájá Szófia) Konstantinápoly 532.

Hagia Sophia (Ájá Szófia) Konstantinápoly 532.

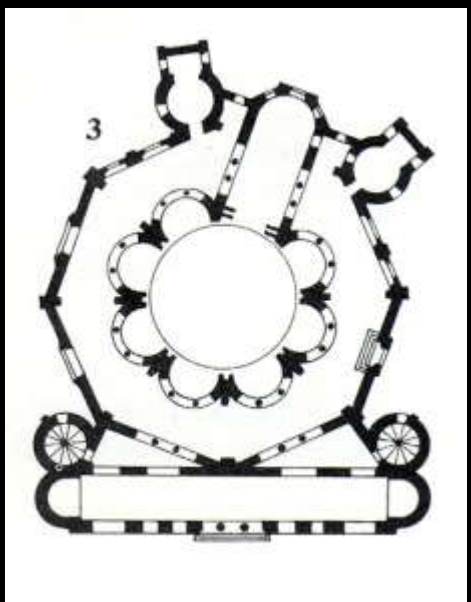

Hagia Sophia bazilika mozaikjai

San Vitale

A San Vitale mozaikjai

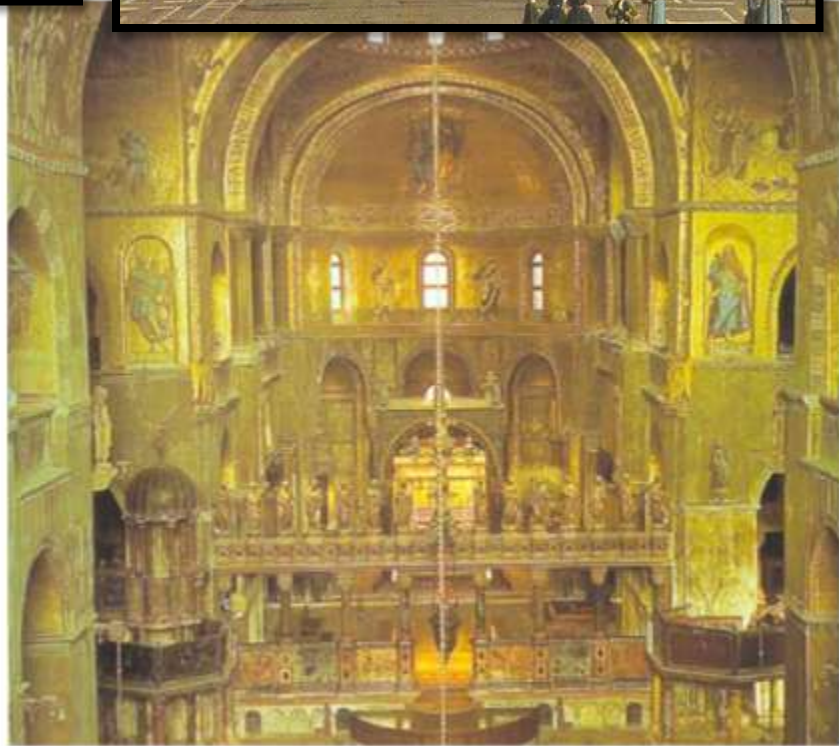
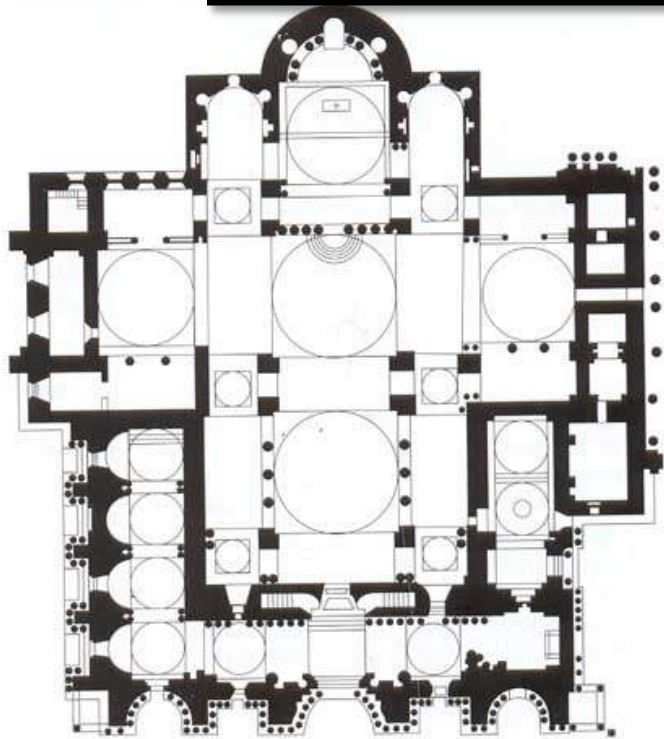
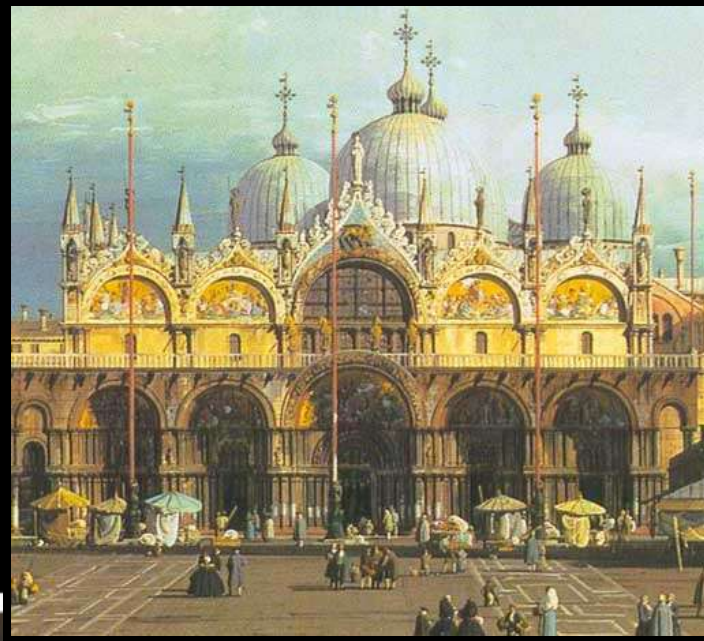
San Apolinare in nuovo mozaikjai

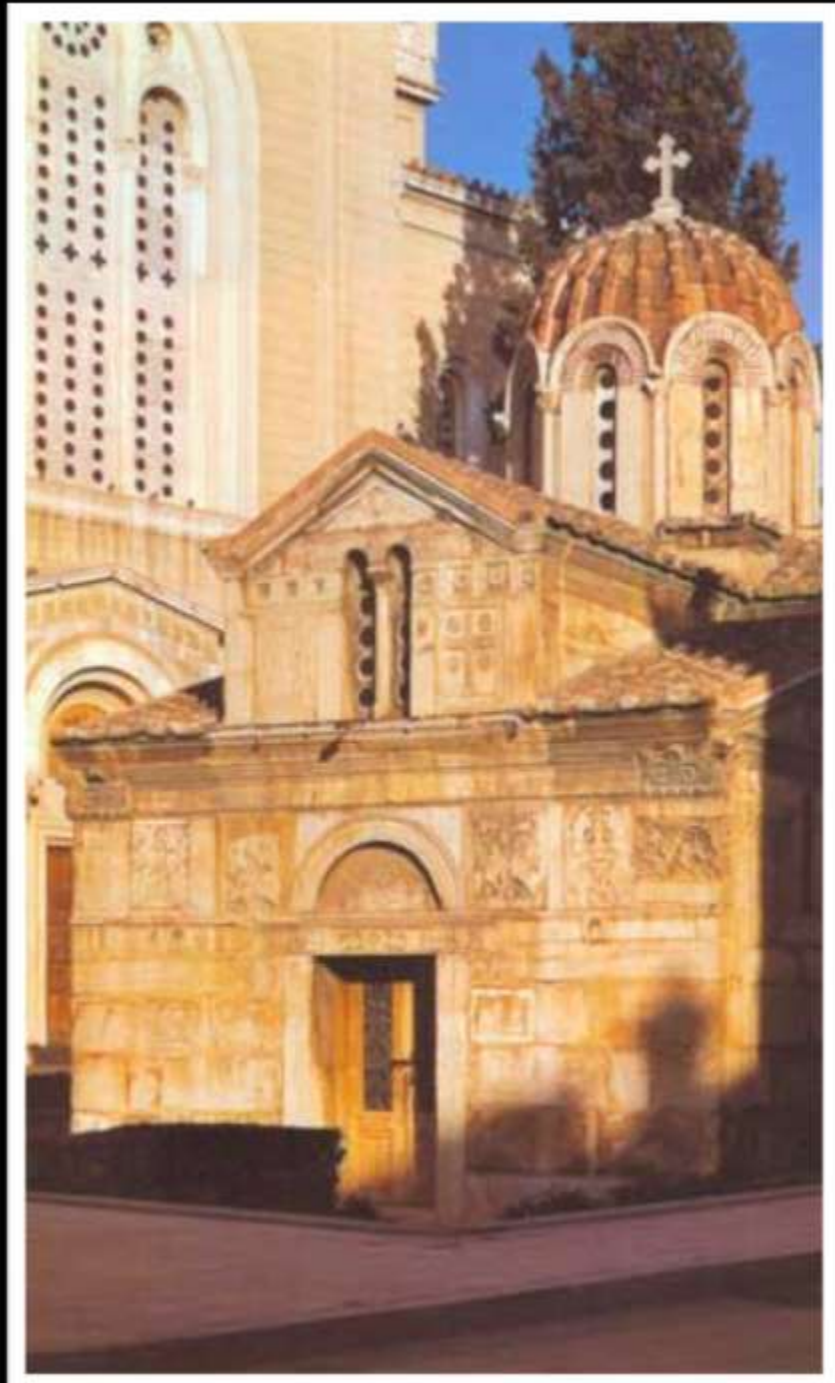
San Apollinare in Classe apszisa Ravenna 549.

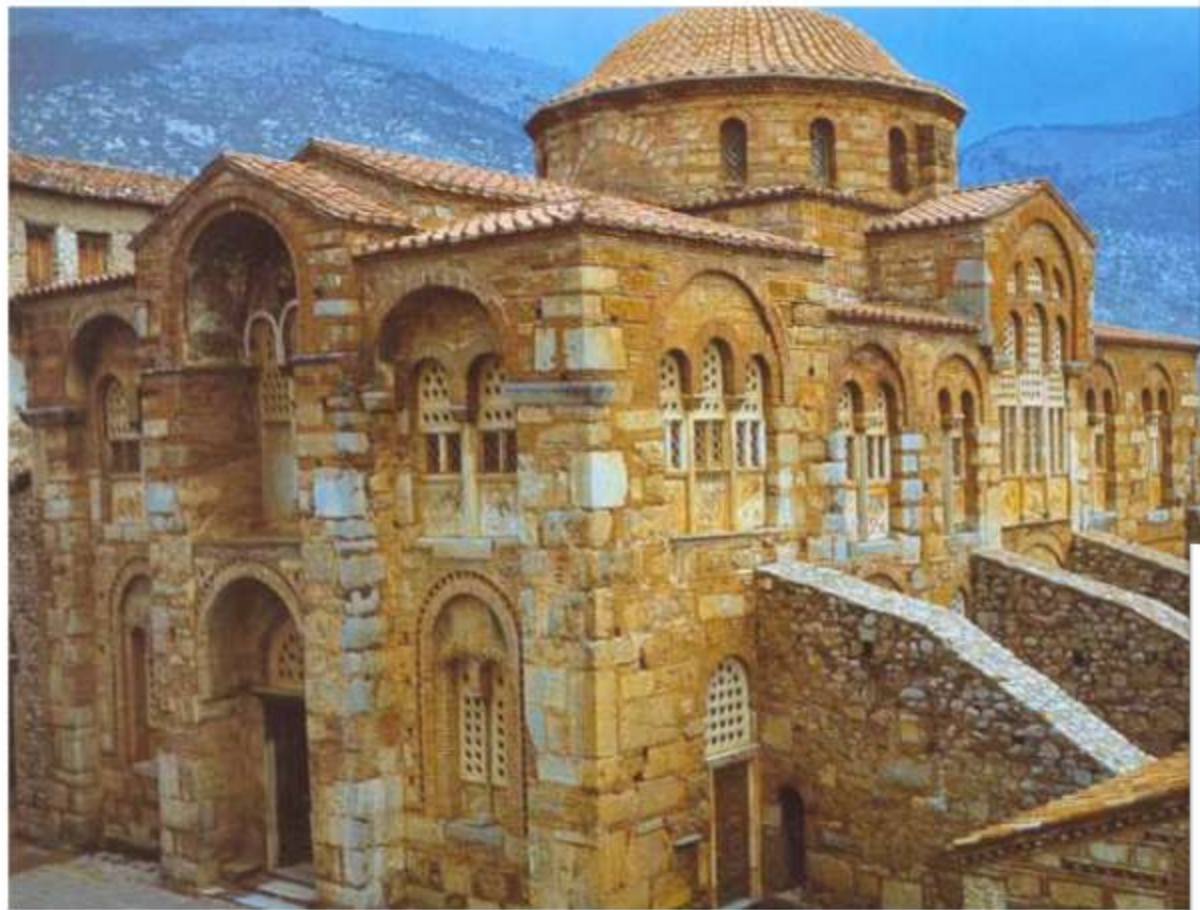
Szent Márk székesegyház Velence 12. század

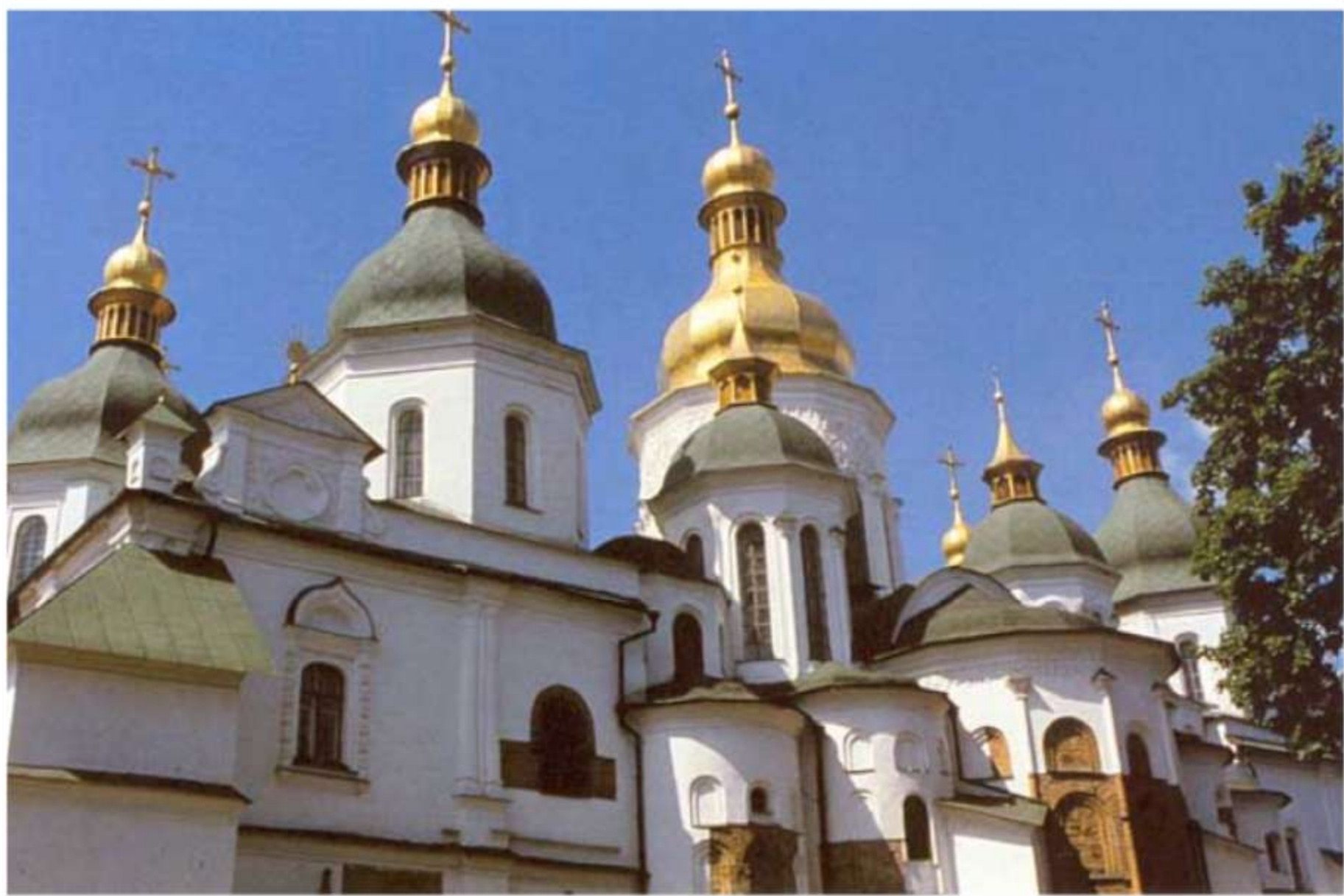

Panagia Gorgopiko (Athén) 12. század

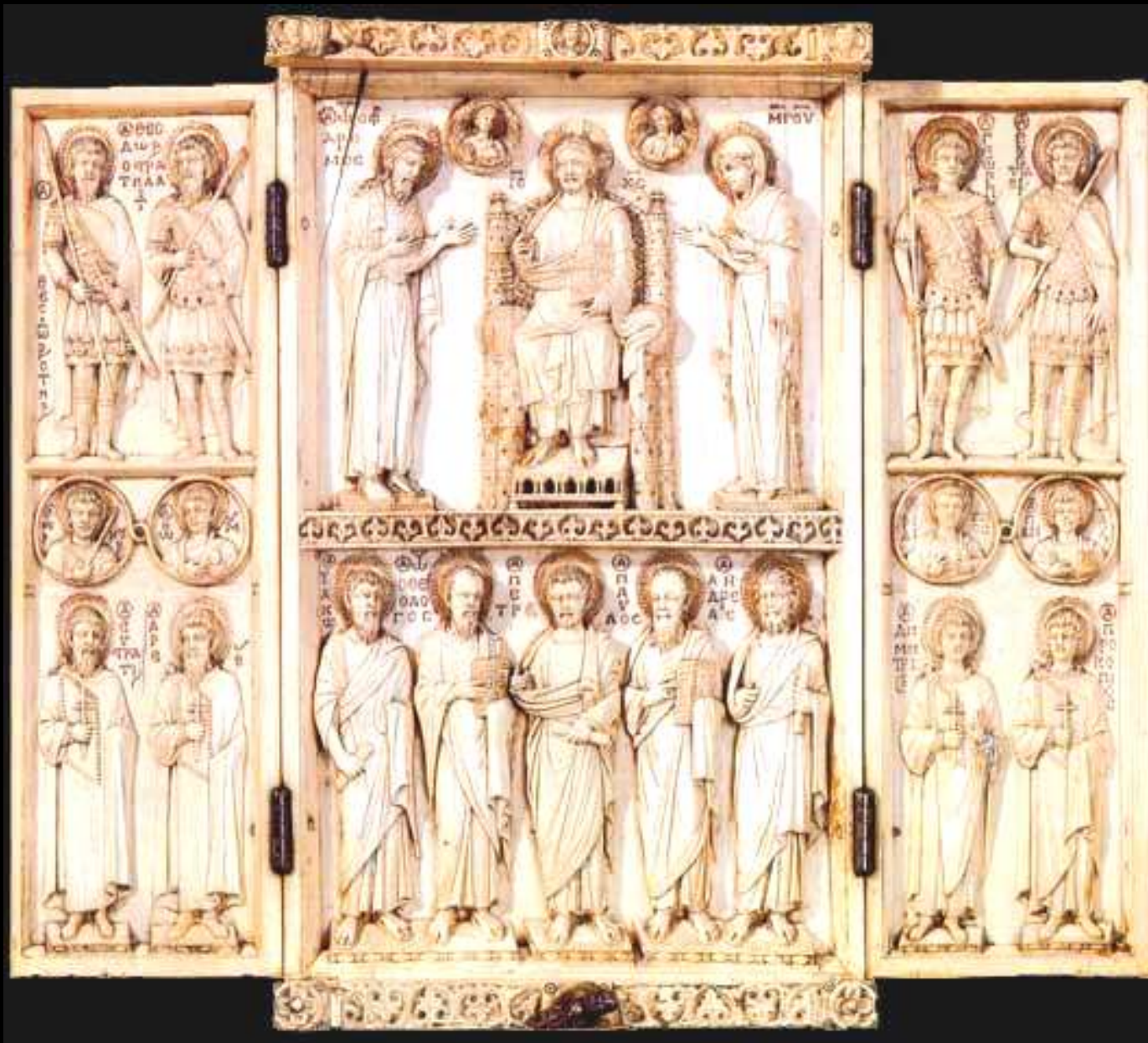
Hosziosz Lukasz kolostor 1040.

Szent Szófia székesegyház Kijev 1037.

Maximianusz trónja Ravenna 550.

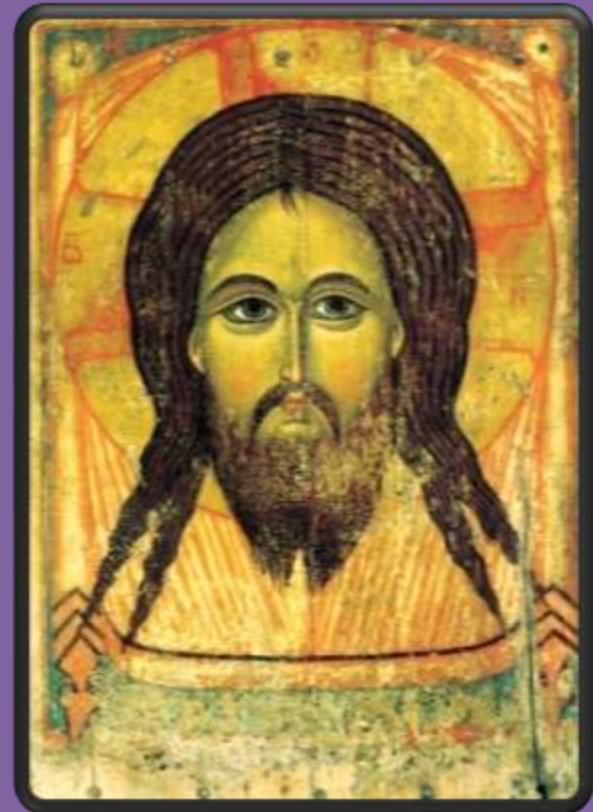
Harbaville-i triptichon 10. század

Ikon

Ikon, annyit jelent, kép. A bizánci ikonfestészet fogalma minden festett és faragott képet felölel. Az ikon a vallásosság kifejezésének az eszköze, tiszteletadás az Istennek, Krisztusnak, Máriának és a szenteknek. A legkorábbi ismert ikonok a Sinai Fél-szigeten talált Szent Katalin kolostori ikonok. A X. századtól terjedtek el jobban.

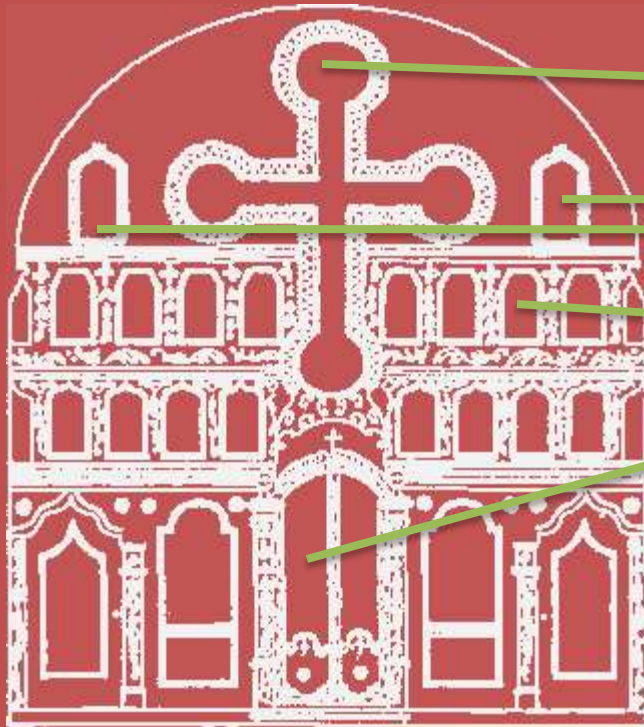
Hans Memling - Veronika kendője

Vera Icon (igazi képmás)

Ikonosztáz (oltárfal)

Ikonokból álló képfal, amelyet az oltár előtt helyeztek el. Elválasztva az apszist a főhajótól. Transzcendentális átjárót alkot a gyülekezet és a szent tér között. Az ikonosztáz tartószerkezete fából készült. Közepén helyezkedik el a **Királykapu**, a tetején a **Győzelmi kereszt**, mellette az **Istenanyja** és **János apostol**. Alattuk szentek, angyalok, mártírok. A legalsó sorban volt található a templom védőszentje.

Győzelmi kereszt

Istenanyja és János apostol

Szentek, angyalok, mártírok

Királykapu

Athosz hegyi kolostor

Az Orosz ikon

Oroszországban már a X. századtól ikonfestő műhelyek működtek, de igazán csak a XIV. századtól vesz nagy lendületet az ikonfestés. 1300 után Novgorod, Kijev, Szuzdal, Moszkva és Pszkov lesznek az ikonfestés iskolái.

Teophanes a görög, vagy másik néven **Teophangrek** Novgorodban dolgozott, míg **Rubljev**, aki Teophanes tanítványa volt, Moszkvában dolgozott 1400 körül.

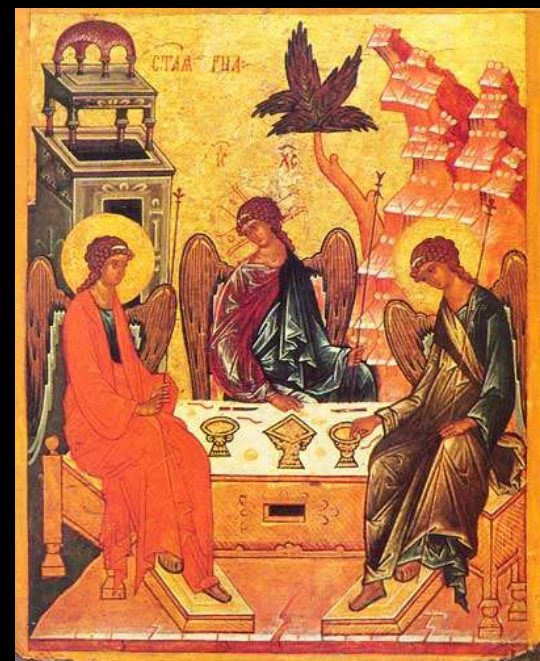
Teophanész - Krisztus színeváltozása 1405.

Szentháromság ikon
14. század

Rubljev : Szentháromság ikon Moszkva 1430.

Szentháromság ikon
16. század